



# Amcangyfrif o Incwm a Threuliau Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2025

Hydref 2023

## Wedi ei baratoi ar y cyd a'i osod gerbron y Senedd dan Adran 20(1) Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013

### Dr Kathryn Chamberlain

Cadeirydd  
Archwilio Cymru

### Adrian Crompton

Archwilydd  
Cyffredinol Cymru

Archwilio Cymru  
1 Cwr y Ddinas  
Stryd Tyndall  
Caerdydd CF10 4BZ

Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, mae Adran 20 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru fynd ati ar y cyd i baratoi amcangyfrif o incwm a threuliau Swyddfa Archwilio Cymru a gosod yr amcangyfrif hwnnw gerbron y Senedd o leiaf bum mis cyn dechrau'r flwyddyn ariannol y mae'n ymwneud â hi.

Yn unol ag Adran 20 y Ddeddf, rhaid i bob amcangyfrif gwmpasu (ymhlith pethau eraill) yr adnoddau y mae ar yr Archwilydd Cyffredinol eu hangen i arfer ei swyddogaethau statudol.

Gall Pwyllgor Cyllid y Senedd wneud unrhyw addasiadau i'r amcangyfrif sy'n briodol yn ei dyb ef, ond ni ellir gwneud unrhyw addasiad oni bai:

- Yr ymgynghorwyd â'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru; a
- bod unrhyw sylwadau a wnaed gan y naill neu'r llall wedi cael eu cymryd i ystyriaeth.

Bob blwyddyn rhaid i Weinidogion Cymru gyflwyno cynnig yn y Senedd dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 sy'n cynnwys awdurdodi'r adnoddau sydd i'w defnyddio (gan gynnwys adnoddau cronrus) a thaliadau sydd i'w gwneud i Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r Amcangyfrif hwn yn nodi'r symiau sydd i'w cynnwys mewn cysylltiad â Swyddfa Archwilio Cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

# Cynnwys

Rhagair	4
Cwmpas y Gyllideb 2024–25	6



# Rhagair

Mae Archwilio Cymru'n bodoli i roi hyder i'r Senedd a phobl Cymru mewn sector cyhoeddus sy'n perfformio'n uchel ac sy'n atebol. Mae'n darparu tryloywder ac atebolrwydd i drethdalwyr a'u cynrychiolwyr etholedig. Mae'n darparu gwybodaeth ariannol gywir a dibynadwy i gyrrff cyhoeddus fel y gallent gynllunio a rheoli eu gwasanaethau a'u cyllid yn effeithiol.

Mae ein gwaith gwerth am arian yn hanfodol i atebolrwydd seneddol cadarn drwy Bwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus, Pwyllgor Cyllid a Phwyllgorau eraill y Senedd. Rydym yn archwilio cyfrifon a threfniadau llywodraethu dros 800 o gyrrff cyhoeddus ledled Cymru, gan ddarparu'r prif ddull sicrwydd ynghylch sut y mae arian cyhoeddus yng Nghymru yn cael ei reoli, o Lywodraeth Cymru ei hun i'r cyngor cymuned lleiaf, drwy bron pob maes y darperir gwasanaethau cyhoeddus ynddo.

Mae archwiliad cyhoeddus yn rhoi asesiad annibynnol i'r Senedd, cyrrff cyhoeddus a'r cyhoedd o'r defnydd a'r rheolaeth o arian cyhoeddus a rhybudd cynnar o broblemau. Pan fo ansawdd neu amseroldeb archwilio yn lleihau, mae'r risgiau o wastraff, twyll a chamreoli yn cynyddu.

Noda'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol yr heriau ar gyfer gwariant y sector cyhoeddus yng Nghymru yn ei llythyr ar 12 Gorffennaf 2023 – gan nodi mai dim ond 1.4% yn uwch mewn termau arian parod yw dyraniadau'r Prif Grŵp Gwariant ar gyfer 2024-25 nag oedd ar gyfer 2023-24.

Rydym yn cydnabod y pwysau hwn ar gyllid cyhoeddus. Yn wir, y pwysau hynny sy'n gwneud gwaith Archwilio Cymru yn fwy hanfodol fyth. Ni fu'r angen am werth am arian o bob punt o wariant cyhoeddus, ac asesiad amserol dibynadwy o gyflwr rheolaeth ariannol a threfniadau llywodraethu yn sector cyhoeddus Cymru, erioed yn fwy. Cyfrifoldeb yr Archwilydd Cyffredinol a Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yw egluro'n glir i'r Senedd beth sydd ei angen i ddarparu hynny drwy swyddfa archwilio gyhoeddus gref, gynaliadwy ac annibynnol. Heb swyddfa o'r fath, mae'r risg o fethu â gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau prin hynny yn cynyddu'n fawr. Ac mae'r gost i'r pwrs cyhoeddus am y gwendidau sy'n codi'n gyflym o ganlyniad, lawer yn fwy na'r gost o gynnal trefn archwilio gyhoeddus o ansawdd uchel sydd ag adnoddau priodol. Mae cyfanswm y gost o ddarparu sicrwydd a mewnwelediad annibynnol Archwilio Cymru ychydig dros un geiniog am bob £10 sy'n cael ei wario ar wasanaethau cyhoeddus datganoledig yng Nghymru.

Mae'r Amcangyfrif hwn yn adlewyrchu'r angen am fuddsoddiad mewn recriwtio, hyfforddi a datblygu'r staff sydd â'r cymwysterau proffesiynol sydd eu hangen ar gyfer cynaliadwyedd hirdymor Archwilio Cymru. Mae hefyd yn ceisio cyllid i fynd i'r afael â phwysau mwy uniongyrchol ac aciwt sy'n bygwth ein gallu i gyflawni disgwyliadau'r Senedd. Mae hyn yn cynnwys mynd i'r afael â'r heriau recriwtio, cadw a morâl sy'n deillio o godiadau cyflog islaw yr hyn a welwyd yng ngweddill y sector cyhoeddus dros y ddwy flynedd ddiwethaf; a'r gystadleuaeth ymosodol am staff yr ydym yn ei hwynebu o'r sector preifat, yn Lloegr yn bennaf.

Rydym yn llwyr ymwybodol o'n cyfrifoldeb tuag at rannau eraill o'r sector cyhoeddus i gyfyngu ar ein costau gweithredu ein hunain a'r ffioedd a godir gennym, ar yr amod nad yw'n peryglu ansawdd archwilio a'r sicrwydd y gallwn ei ddarparu. Er mwyn helpu i wrthbwyso costau staff cynyddol, rydym yn gwneud penderfyniadau anodd i leihau ein gwariant nad yw ar staff. Rydym wedi symud i swyddfeydd llai a rhatach yn ne a gogledd Cymru, lleihau ein costau teithio a'n costau cysylltiedig yn sylweddol, a dileu lwfansau ariannol yr oeddem yn arfer eu talu i'r staff. Trwy ein Hadolygiad Cynaliadwyedd Ariannol, mae gennym ddull sefydledig i herio ein model gweithredu ac i nodi unrhyw gyfleoedd pellach ar gyfer arbedion ac effeithlonrwydd. Ar gyfer 2024–25, unwaith eto, rydym wedi gosod targedau arbedion heriol o ran rheoli swyddi staff gwag a meysydd gwariant eraill.

Gan ystyried hyn i gyd, mae ein Hamcangyfrif yn caniatáu cynnydd o 5.9% yn ein galwad gyffredinol ar Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer Archwilio Cymru. Caniateir cynnydd cyfartalog o 6.4% yn ein cyfraddau ffioedd ar gyfer y Cynllun Ffioedd drafft a atodir wrth yr Amcangyfrif.

Mae ein [Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer 2022–23](#) yn nodi ein cofnod o'r hyn a gyflawnwyd ar gyfer y flwyddyn ariannol ddiwethaf. Ym mis Ebrill eleni, gwnaethom gyflwyno ein [Cynllun Blynyddol ar gyfer 2023–24](#) ger bron y Senedd. Mae'r Amcangyfrif hwn yn sicrhau cyllid ar gyfer ein blaenoriaethau yn y dyfodol ar gyfer 2024–25 ac yn darparu gofynion cyllid dangosol hyd at 2028–29. Cyflwynir ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2024–25 gerbron y Senedd cyn mis Mawrth 2024.

Edrychwn ymlaen at drafod ein Hamcangyfrif gyda'r Pwyllgor Cyllid maes o law.



**Dr Kathryn Chamberlain**

Cadeirydd,  
Archwilio Cymru



**Adrian Crompton**

Archwilydd  
Cyffredinol Cymru



# Cwmpas y Gyllideb 2024–25

## Gofynion cyllideb amcangyfrifedig Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn a fydd yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025

- O dan Adran 125 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, mae'n rhaid i Weinidogion gynnig Cynnig Cyllidebol yn y Senedd i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a thynnu arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru ar gyfer rhai personau perthnasol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.
- O ran gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol yn y flwyddyn a fydd yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025, bydd Cynnig y Gyllideb yn awdurdodi'r canlynol:
  - swm yr adnoddau y caiff Swyddfa Archwilio Cymru ei ddefnyddio yn y flwyddyn ariannol (yn unol â'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn);
  - swm yr adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru yn y flwyddyn ariannol, y ceir eu cadw yn hytrach na'u talu i Gronfa Gyfunol Cymru;
  - y swm y ceir ei dalu allan o Gronfa Gyfunol Cymru i Swyddfa Archwilio Cymru.
- Caiff y gofynion hyn, y mae amrywioldeb ffrydiau incwm yn golygu na allant ond bod yn amcangyfrifon eu crynhoi yn **Arddangosyn 1**.
- Nodir manylion sut yr ydym yn bwriadu defnyddio'r cyllid hwn i gyflawni archwiliad cyhoeddus yng Nghymru yn 2024–25 yn ein gwybodaeth ategol.

**Arddangosyn 1: crynodeb o'r amcangyfrif o ofynion cyllidebol 2024–25**

£'000

Adnoddau, ac eithrio adnoddau cronrus, i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru i gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru a'r Archwilydd Cyffredinol ac i weinyddu Swyddfa Archwilio Cymru:

- Refeniw 9,149
- Cyfalaf 310

Adnoddau cronrus o ffioedd a thaliadau am wasanaethau archwilio, ardystio grantiau a gwasanaethau cysylltiedig; adennill costau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol neu Swyddfa Archwilio Cymru; incwm amrywiol megis o gyhoeddiadau, cynadleddau, darparu gwasanaethau gweinyddol, proffesiynol a thechnegol ac adennill costau a ysgwyddir ar gyfer trydydd parti – y cyfan i'w ddefnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru i gyflawni swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol ac ar wasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.

17,476

Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n dod yn ddyledus i'w talu yn y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.

9,127

- 5 Mae **Arddangosyn 2** yn cysoni cyfanswm cais Swyddfa Archwilio Cymru am adnoddau â'i gofyniad arian parod net am y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2025.

**Arddangosyn 2: cysoni'r angen am adnoddau â'r angen i ddefnyddio arian parod o Gronfa Gyfunol Cymru**

	£'000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	9,459
Addasiad nad yw'n arian parod – dibrisiant	(280)
Addasiad nad yw'n arian parod – dibrisiant a llog Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol 16	(356)
Taliadau rhent ar brydlesi	104
Addasiad nad yw'n arian parod – symudiadau mewn cyfalaf gweithio	200
Gofyniad arian parod net o Gronfa Gyfunol Cymru i dalu'r symiau net sy'n dod yn ddyledus i'w talu yn y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru	9,127





Archwilio Cymru  
1 Cwr y Ddinas  
Stryd Tyndall  
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: [gwybodaeth@archwilio.cymru](mailto:gwybodaeth@archwilio.cymru)

Gwefan: [www.archwilio.cymru](http://www.archwilio.cymru)

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.